

Brief Report

Unemployment in Greece falls to 10% for the first time after 2009: A critical assessment of unemployment trends

Authored by the [e-ResLab Aegean](#) research team.

Labour Geography Research Laboratory, University of the Aegean

Edited by Anna Saroukou and Kostas Gourzis

With this report we will attempt to assess the evolution of unemployment in Greece, on the occasion of the publication of the latest survey by the Hellenic Statistical Authority (hereinafter ELSTAT). Therein, several positive aspects were highlighted for the Greek labour market; however, many of those need further investigation. In terms of its structure, this report will begin with summarising the results of the ELSTAT survey and then will examine in greater detail the employment and unemployment rates in the country from 2008 (the year the economic crisis began) until today. In this way, we will place employment trends within a broader context, which will allow us an objective assessment of the results of the ELSTAT survey. Finally, some key policy remarks will be raised addressing the diachronic problems of unemployment and 'underutilization' of the Greek workforce.

On November 3, 2023, ELSTAT published its periodic labor force survey for September.¹ There, among other things, it is highlighted that unemployment in this month fell to 10% in comparison to a 10.6% in the previous one (August) and 12.6% in September of the previous year (2022). Additionally, the survey highlights a significant decline in unemployment from 2019 to 2023 among both young people aged between 15 and 24 (39.6% and 19.4% respectively) as well as women (from 21.6% to 12.4%).

At first glance, it should be noted that the above rates only refer to a specific month (September) and not to a longer period (e.g. a quarter or a year). In fact, they refer to a month at the peak of the tourist season (September), thus usually characterised by increased seasonal employment and lower unemployment rates. It becomes clear then that employment rates during the peak of the tourist season cannot give a reliable picture of a labour market's performance for the whole year. At a deeper level, increased seasonal employment numbers during the tourist season imply an increased job precariousness during the rest of the year, therefore, they do not reflect a robust labour market. Especially in countries such as Greece, where the economy is largely tourism-driven (and conversely, tourism is the economy's most vulnerable activity), fluctuations in seasonal employment are more pronounced. According to World Bank estimates², this industry's direct contribution to Greece's GDP amounted to almost 8.5% in 2022 in comparison to a 5.5% at the start of the crisis (2008), which is characteristic of the country's heavy -and increasing- reliance on tourism. Based on other estimates³, the industry's overall contribution to the national economy (i.e., both direct and indirect) reached 18.5% in 2022. While Greece's rates are lower than in countries that are entirely dependent on tourism such as Malta and Croatia, they are significantly higher than those of Cyprus, Italy, Spain and Portugal.

Lastly, it should be noted that by youth unemployment, the ELSTAT survey refers to those aged between 15 and 24.

¹ ELSTAT, Labour Force Survey, September 2023. Available at: <https://www.statistics.gr/documents/20181/84313fd6-66b7-2de5-455f-ba4cd46ea674>

² World Bank, Prosperity Data360. Available at:

https://tcddata360.worldbank.org/indicators/tot_direct.gdp?country=SVK&indicator=24648&countries=SVN&viz=line_chart&years=2008.2022

³ Statista, Total contribution of travel and tourism to GDP in leading travel markets worldwide in 2019 and 2022. Available at: <https://www.statista.com/statistics/1228395/travel-and-tourism-share-of-gdp-in-the-eu-by-country/>

Although this age cohort is commonly studied in many such surveys (beyond the ELSTAT ones), focusing solely on that leaves out another particularly vulnerable part of youth – 25 to 29-year-olds.⁴

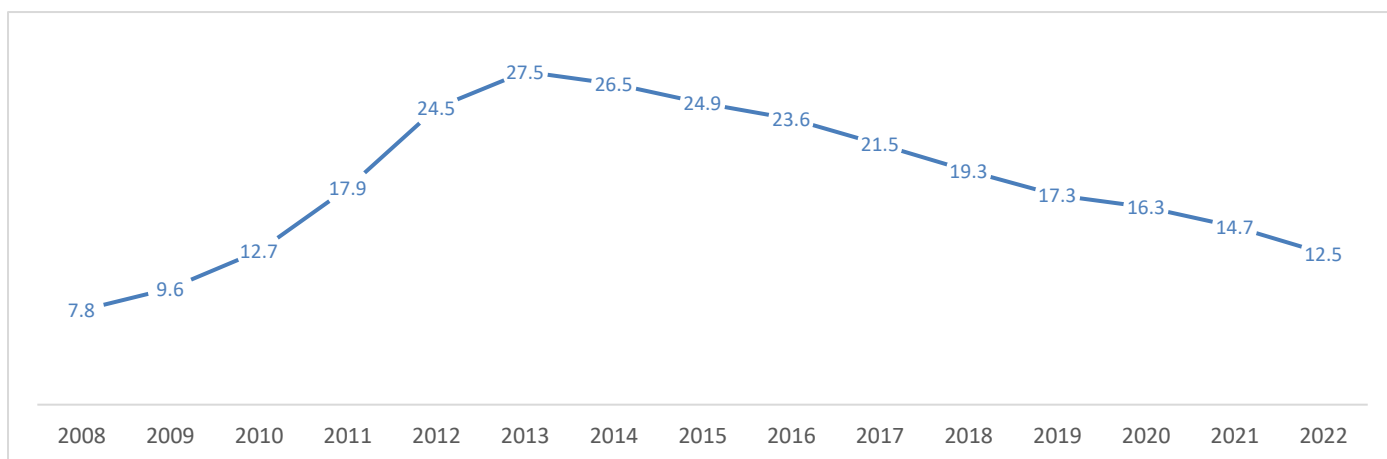

Figure 1: Unemployment rates (%) in Greece, 2008-2022

Going beyond the figures presented in the ELSTAT survey, a careful examination of the annual unemployment figures since the onset of the 2008/09 Global Crisis quickly reveals that the absolute volume of unemployment is consistently large, while also unemployment rates are persistently high. Specifically, during the past decade (2010s), unemployment peaked in 2013 (27.5%) and then followed gradual decrease until today (12.5% in 2022, see Figure 1). However, despite this seemingly impressive decline, there are significantly more unemployed people today than at the beginning of the crisis (387,900 in 2008 and 484,700 in 2009, as compared to 588,200 in 2022).⁵ Furthermore, the country consistently had the highest unemployment rates in the EU from 2013 to 2021⁶, showing that it was never on the road to a meaningful recovery. Last but not least, falling unemployment rates have not eliminated the persistently large gap between male and female unemployment or the gap between youth and overall unemployment. Indicatively, the country ranked first in the EU for female unemployment in 2022 (16.4%), while the corresponding rate for men in the same year was 9.3%.⁴ Moreover, youth unemployment rates (among the 15–29 year olds) also peaked in 2013 (45.5%) before falling by 2022 (20.3%); however, they remained significantly higher than the overall unemployment rate. Thus, albeit unemployment rates are in fact receding, this decrease must be seen in the context of growing inequalities, particularly between genders and age groups.

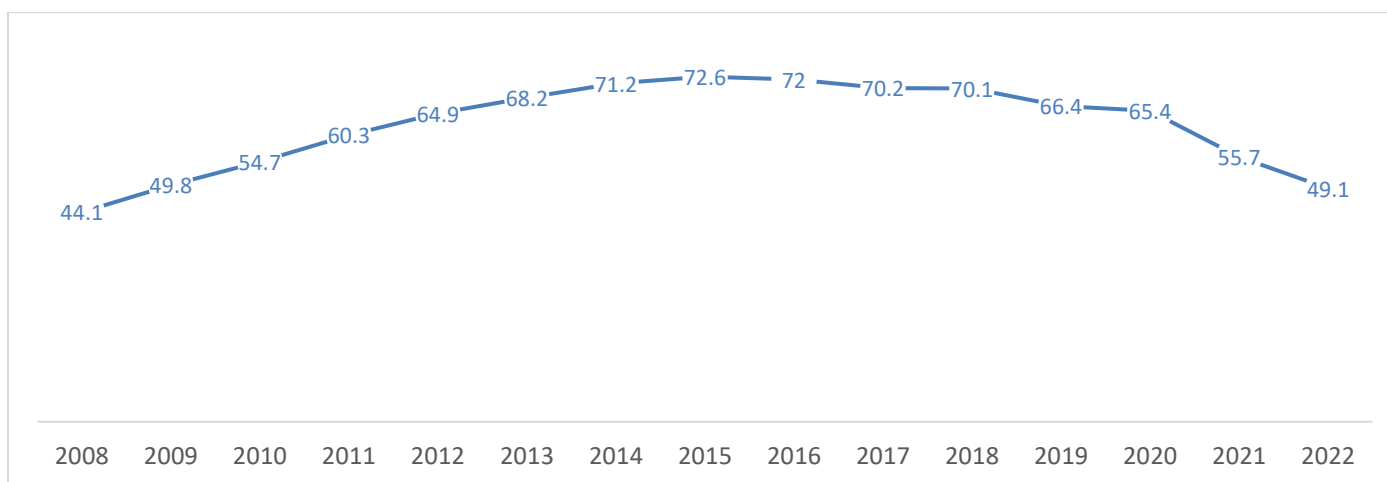

Figure 2: Share (%) of involuntary part-time in total part-time employment in Greece, 2008-2022

Relatedly, the above-mentioned decline in unemployment has coincided with an expansion of many forms of precarious employment (beyond seasonal work). From 2009 to 2021, more than half of part-timers in the country worked flexibly against their will; specifically, this share was almost 70% between 2013 and 2020 before falling to almost 50% in 2022, which nevertheless remains higher than in 2008 (44%). In other words, involuntary part-time work, a typical example of labour precarity, still accounts for a significant segment of the labor force. It should also be noted that in Greece, part-time work in general is associated with highly disadvantageous conditions such as lower earnings, frequent overtime, and unstable schedules.

⁴ Kelly et al. (2022) Baseline Study on Impact of Youth Employment Policies. Available at: https://www.cowork4youth.org/wp-content/uploads/2022/11/Cowork4YOUTH_Output-3_Baseline-Study_Final-1_compressed.pdf

⁵ Eurostat database, Unemployment in absolute numbers. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/view/lfst_r_lfu3pers?category=reg.reg_lmk.lfst_r_lfu

⁶ Eurostat database, Unemployment rates. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_r_lfu3rt/default/table?lang=en&category=reg.reg_lmk.lfst_r_lfu

All these factors are having a significant negative impact on Greece's growth prospects. Characteristically, the country has lost 40% of youth employment (between 2008 and 2022)⁷, as hundreds of thousands of young people have gone abroad in search of better employment conditions, while a significant proportion of those who stayed behind are unemployed. The above mark clear that it is necessary for Greece's policies to move away from the pursuit of employability, especially in tourism-related activities, as reflected in the several temporary programmes designed by the Public Employment Service, many of which refer in fact to part-time jobs. Indeed, such objectives have been discredited in all recent EU policies, such as the Reinforced Youth Guarantee Initiative.⁸ Policies should therefore reorientate towards initially maintaining and then boosting labour force numbers, as this is an essential prerequisite for growth. This requires the effective integration of young people into the labour market -especially those with high-level vertical and horizontal skills- through the creation of quality jobs offering decent wages. Of course, this will require an overall intensification and diversification of the economic activity in the country, but also a more systematic inspection of businesses so as to ensure that they follow labour regulations.

Discover the e-ResLab Aegean Observatory: <https://reslab.aegean.gr>

QR Code:

Contact us at e-ResLab@aegean.gr or contact Anna Saroukou (annasaroukou@aegean.gr) or by phone at +2251036443.

Members of the "e- ResLab Aegean" Research Team are:

Stelios Gialis, Kostas Gourzis, Ioannis Dimou, Akis Kanelleas, Anna Saroukou, Pavlos Sermpetis, George Sykas, Gabriel Chiotellis, Dimitris Psarologos.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ
UNIVERSITY OF THE
AEGEAN

⁷ Eurostat database, Youth Employment in absolute numbers. Available at:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/yth_empl_010_custom_10412522/default/table?lang=en

⁸ European Commission, The Reinforced Youth Guarantee Initiative. Available at: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=el>

Ενημερωτικό Δελτίο

Η “πτώση” της ανεργίας στην Ελλάδα στο 10%: Μια κριτική ανάλυση και αποτίμηση της εξέλιξης της ανεργίας

Από την ερευνητική ομάδα [e-ResLab Aegean](#)

Παρατηρητήριο Τεχνολογιών και Αναλύσεων για την Εργασία και την Ανθεκτικότητα στο Μεσογειακό Ευρωπαϊκό Νότο, Εργαστήριο Γεωγραφίας της Εργασίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Επιμέλεια: Άννα Σαρούκου και Κώστας Γουρζής

Στο παρόν δελτίο αποπειράται μια αποτίμηση της εξέλιξης της ανεργίας στην χώρα με αφορμή την πρόσφατη έρευνα της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (εφεξής ΕΛΣΤΑΤ), η οποία ανέδειξε μια σειρά θετικών σημείων για την ελληνική αγορά εργασίας, οι οποίες αν μη τι άλλο χρήζουν προσεκτικής μελέτης. Συγκεκριμένα, στο παρόν κείμενο αρχικά θα γίνει μια σύνοψη των αποτελεσμάτων της εν λόγω έρευνας και στη συνέχεια μια μελέτη διαφόρων μεγεθών σχετικών με την απασχόληση και την ανεργία στη χώρα από το 2008 ως έτος έναρξης της οικονομικής κρίσης μέχρι και σήμερα. Έτσι, τα μεγέθη της εργασίας θα τεθούν μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, κάτι που θα επιτρέψει μια αντικειμενική αποτίμηση των αποτελεσμάτων της έρευνας της ΕΛΣΤΑΤ. Κλείνοντας, με βάση τα παραπάνω, θα καταγραφούν και κάποιες προτάσεις πολιτικής προς την κατεύθυνση της εξομάλυνσης των διαχρονικών ζητημάτων της ανεργίας και της «υποχρησιμοποίησης» του ελληνικού εργατικού δυναμικού.

Στις 3 Νοεμβρίου 2023, η ΕΛΣΤΑΤ δημοσίευσε την περιοδική έρευνα εργατικού δυναμικού για τον μήνα Σεπτέμβριο.⁹ Μεταξύ άλλων, εκεί αναφέρεται πως η ανεργία έπεσε στο 10% από το 10.6% του προηγούμενου μήνα (Αύγουστος), ενώ γίνεται και μια σύγκριση με τον Σεπτέμβρη του προηγούμενου έτους (2022), οπότε και το σχετικό ποσοστό ανέρχονταν στο 12.2%. Επιπλέον, υπογραμμίζεται η σημαντική μείωση της ανεργίας τόσο ανάμεσα στους νέους ηλικίας 15-24 (από 39.6% το 2019 σε 19.4% το 2023) όσο και στις γυναίκες (από 21,6% το 2019 σε 12,4% το 2023).

Με μια πρώτη ματιά, αξίζει να σημειωθεί πως τα παραπάνω μεγέθη αφορούν μόνο έναν συγκεκριμένο μήνα (Σεπτέμβριο) και δεν αναφέρονται σε κάποιο ευρύτερο διάστημα (π.χ., τρίμηνο ή έτος). Μάλιστα, ο μήνας Σεπτέμβριος αποτελεί παραδοσιακά μέρος της τουριστικής περιόδου -και μάλιστα του πιο εντατικού τμήματός της-, ως εκ τούτου τα ποσοστά ανεργίας αναμενόμενα είναι χαμηλότερα εν συγκρίσει με άλλους μήνες του έτους λόγω της αύξησης της εποχικής απασχόλησης. Τα παραπάνω μας οδηγούν σε δύο άξονες προβληματικής. Αφενός, ότι τα μεγέθη της απασχόλησης, ιδωμένα για μήνες της τουριστικής περιόδου, δεν αρκούν για να δώσουν μια ασφαλή εικόνα της κατάστασης για το σύνολο του έτους. Αφετέρου, το ότι οι παραπάνω παρατηρήσεις δεν μπορούν να ιδωθούν ανεξάρτητα από το γεγονός ότι η εποχική απασχόληση σχετίζεται ευθέως με την εργασιακή επισφάλεια κατά το υπόλοιπο έτος, και συνεπώς, δεν δύναται να αποτελεί σημείο αιχμής μιας εύρωστης αγοράς εργασίας. Συγκεκριμένα, σε χώρες όπως η Ελλάδα, όπου ο κλάδος του τουρισμού αποτελεί την ατμομηχανή της οικονομίας (και ταυτόχρονα το πιο ευάλωτο κομμάτι της), οι αυξομειώσεις της εποχικής απασχόλησης είναι εντονότερες. Χαρακτηριστικό της ισχυρής εξάρτησης της Ελλάδας από τον τουρισμό είναι πως βάσει εκτιμήσεων της Παγκόσμιας Τράπεζας¹⁰, η απευθείας συμβολή του κλάδου στο εθνικό ΑΕΠ ήταν σχεδόν 8.5% το 2022, έχοντας αυξηθεί από το 5.5% που βρισκονταν κατά την έναρξη της κρίσης (2008). Παράλληλα, η ευρύτερη συμβολή του κλάδου στην οικονομία έφτασε το 18.5% (για το έτος 2022) βάσει άλλων εκτιμήσεων.¹¹ Τα ποσοστά αυτά είναι μεν χαμηλότερα από χώρες όπως η Μάλτα και η Κροατία,

⁹ ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα εργατικού δυναμικού, Σεπτέμβριος 2023. Διαθέσιμο στο: <https://www.statistics.gr/documents/20181/84313fd6-66b7-2de5-455f-ba4cd46ea674>

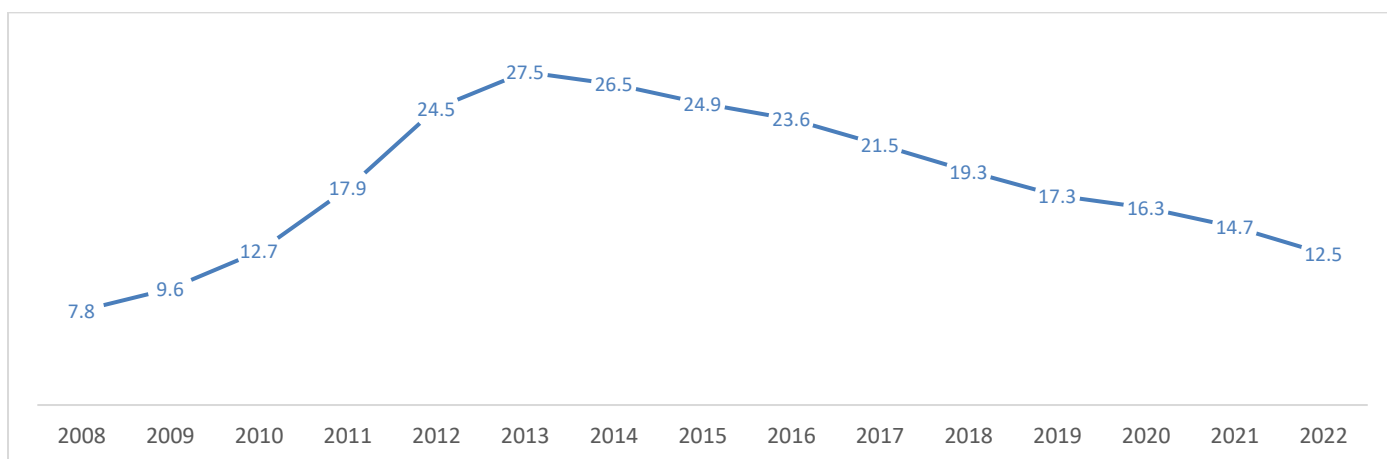
¹⁰ Παγκόσμια Τράπεζα, Prosperity Data360. Διαθέσιμο στο:

https://tcdata360.worldbank.org/indicators/tot.direct.gdp?country=SVK&indicator=24648&countries=SVN&viz=line_chart&years=2008,2022

¹¹ Βάση Δεδομένων Statista, Total contribution of travel and tourism to GDP in leading travel markets worldwide in 2019 and 2022. Διαθέσιμο στο:

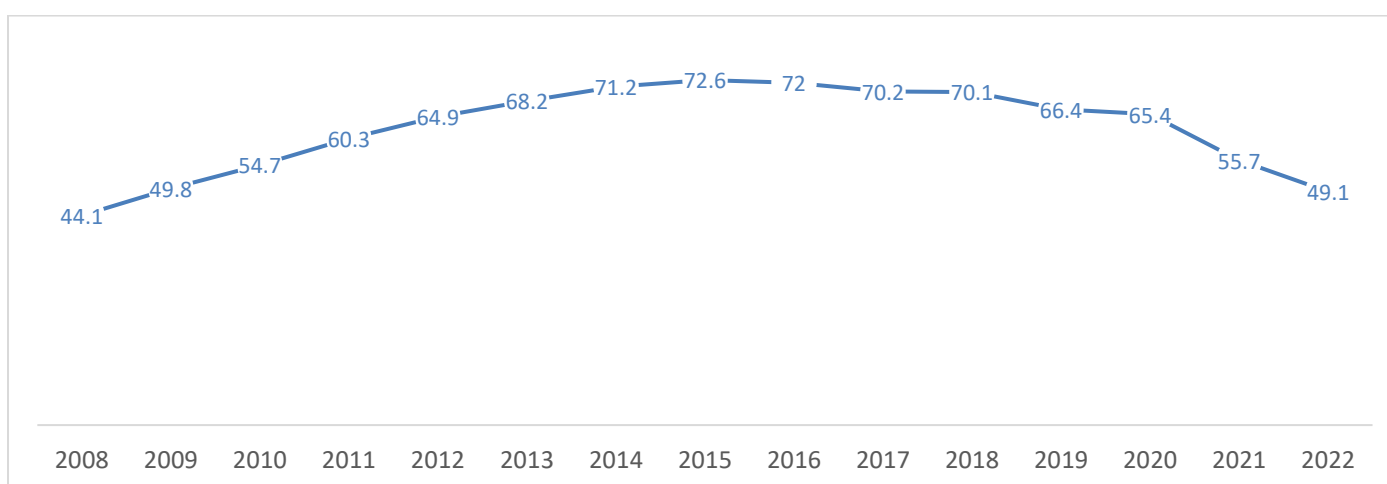
οι οποίες εξαρτώνται απόλυτα από τον τουρισμό, ωστόσο είναι υψηλότερα από αυτά της Κύπρου, της Ιταλίας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας.

Τέλος, πέραν της αναφοράς των δεδομένων σε έναν συγκεκριμένο μήνα, αξίζει επίσης να σημειωθεί πως στην έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ αναφέρεται ως νεανική ανεργία αυτή για τις ηλικίες 15-24. Η συγκεκριμένη ηλικιακή εστίαση, παρόλο που είναι συχνη και απαντάται σε πλειάδα εγγράφων πέραν της έρευνας της ΕΛΣΤΑΤ, αφήνει εκτός ένα εξαιρετικά ευάλωτο τμήμα της νεολαίας, αυτό μεταξύ 25 και 29.¹²

Διάγραμμα 1: Ποσοστά ανεργίας (%) στην Ελλάδα, 2008-2022

Πηγαίνοντας πέρα από την έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ, μια προσεκτική μελέτη των ετήσιων μεγεθών γρήγορα αναδεικνύει τον επιμένοντα απόλυτο όγκο της ανεργίας, καθώς και τα διαχρονικά υψηλά ποσοστά της. Συγκεκριμένα, η κορύφωσή της ανεργίας την περασμένη δεκαετία ήρθε το 2013 (27.5%) για να ακολουθήσει μια σταδιακή μείωση μέχρι σήμερα (12.5% το 2022, βλ. Διάγραμμα 1). Παρά τη φαινομενικά εντυπωσιακή μείωση αυτή ωστόσο, οι άνεργοι παραμένουν σημαντικά περισσότεροι σε σχέση με την έναρξη της κρίσης (387.900 το 2008 και 484.700 το 2009 έναντι 588.200 το 2022).¹³ Επιπρόσθετα, η χώρα κατείχε σταθερά από το 2013 έως και το 2021 τα υψηλότερα ποσοστά στην ΕΕ¹⁴, καταδεικνύοντας το γεγονός ότι ποτέ δεν μπήκε σε τροχιά ουσιαστικής ανάκαμψης. Επιπρόσθετα, η μείωσή της δεν εξάλειψε το χάσμα ανάμεσα στην ανεργία ανδρών και γυναικών ή αυτό μεταξύ νεανικής και συνολικής, τα οποία εξακολουθούν να παραμένουν ευρεία. Συγκεκριμένα, η χώρα το 2022 κατείχε την πρώτη θέση πανευρωπαϊκά στη γυναικεία ανεργία (16.4%), ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους άνδρες την ίδια χρονιά ήταν 9.3%.⁴ Ομοίως, η ανεργία για τις ηλικίες 15-29 κορυφώθηκε και αυτή το 2013 (45.5%) πριν ακολουθήσει μια τροχιά υποχώρησης μέχρι το 2022 (20.3%), παραμένοντας ωστόσο αρκετά υψηλότερα από την αντίστοιχη συνολική ανεργία. Παρόλο λοιπόν που η μείωση του ποσοστού ανεργίας όντως επιτεύχθηκε, πρέπει να ιδωθεί μέσα σε ένα πλαίσιο οξείων ανισοτήτων, ιδίως έμφυλων και μεταξύ ηλικιακών ομάδων.

Διάγραμμα 2: Μερίδιο μη ηθελημένης μερικής απασχόλησης μέσα στη συνολική μερική απασχόληση στην Ελλάδα, 2008-2022

Εξίσου σημαντικό είναι το γεγονός πως η μείωση της ανεργίας συνοδεύτηκε από την εξάπλωση επισφαλών μορφών απασχόλησης πέραν της εποχιακής, η οποία σημειώθηκε παραπάνω. Συγκεκριμένα, πάνω από τους μισούς μερικούς

<https://www.statista.com/statistics/1228395/travel-and-tourism-share-of-gdp-in-the-eu-by-country/>

¹² Kelly et al. (2022) Baseline Study on Impact of Youth Employment Policies. Διαθέσιμο στο: https://www.cowork4youth.org/wp-content/uploads/2022/11/Cowork4YOUTH_Output-3_Baseline-Study_Final-1_compressed.pdf

¹³ Βάση Δεδομένων Eurostat, Απόλυτα μεγέθη ανεργίας. Διαθέσιμο στο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/view/lfst_r_lfu3pers?category=reg.reg_lmk.lfst_r_lfu

¹⁴ Βάση Δεδομένων Eurostat, Ποσοστά ανεργίας. Διαθέσιμο στο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_r_lfu3rt/default/table?lang=en&category=reg.reg_lmk.lfst_r_lfu

απασχολούμενους στη χώρα εργάζονταν ευέλικτα παρά τη θέλησή τους από το 2009 έως το 2021, με το μερίδιο αυτό να αγγίζει το 70% για την περίοδο 2013-2020 και να προσεγγίζει το 50% το 2022, παραμένοντας υψηλότερα από το αντίστοιχο του 2008. Ως εκ τούτου, η μη ηθελημένη μερική απασχόληση, η οποία σύμφωνα με πλειάδα ερευνητών αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα επισφάλειας, εξακολουθεί να αφορά ένα σημαντικό μερίδιο του εργατικού δυναμικού. Μάλιστα, πρέπει να σημειωθεί ότι στο ελληνικό πλαίσιο, η μερική απασχόληση στο σύνολο της συνδέεται με εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες όπως μειωμένες απολαβές, συχνές υπερωρίες και ασταθές ωράριο.

Όλα τα παραπάνω σκιαγραφούν μια σκοτεινή εικόνα για την αναπτυξιακή προοπτική της Ελλάδας. Χαρακτηριστικό της κατάστασης είναι το γεγονός ότι η νεανική απασχόληση μειώθηκε κατά περίπου 40% κατά την περίοδο 2008-2022¹⁵, καθώς εκατοντάδες χιλιάδες νέοι άνθρωποι εγκατέλειψαν τη χώρα αναζητώντας καλύτερες συνθήκες απασχόλησης στο εξωτερικό, με ένα σημαντικό κομμάτι αυτών που παρέμειναν να καθίστανται άνεργοι. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να υπάρξει μια ευρύτερη στροφή των σχετικών πολιτικών μακριά από το κυνήγι ενίσχυσης της «απασχολησιμότητας», όπως αυτό αποτυπώνεται στα πλείστα προγράμματα προσωρινής (και μερικής) απασχόλησης στηριζόμενα από την ΔΥΠΑ, σε δραστηριότητες σχετικές με τον τουρισμό. Μάλιστα, τέτοιοι στόχοι έχουν απαξιωθεί σε όλες τις πρόσφατες κατευθύνσεις της ΕΕ, όπως για παράδειγμα στο πρόγραμμα «ενισχυμένες Εγγυήσεις για τη Νεολαία».¹⁶ Συγκεκριμένα, οι πολιτικές παρεμβάσεις θα πρέπει να εστιάσουν αρχικά στη διατήρηση και ακολούθως στην αύξηση του όγκου του εργατικού δυναμικού, καθώς αυτό αποτελεί μια αναγκαία συνθήκη ανάπτυξης. Για να γίνει αυτό, θα απαιτηθεί η αποτελεσματική ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας και ιδιαιτέρως αυτών με υψηλές κάθετες και οριζόντιες δεξιότητες μέσα από τη δημιουργία θέσεων ποιοτικής απασχόλησης με αξιοπρεπείς απολαβές. Όπως καθίσταται σαφές, κάτι τέτοιο θα απαιτήσει τόσο την επιτάχυνση της οικονομικής δραστηριότητας, όσο και την πιο συστηματική επιθεώρηση των σχετικών νομοθεσιών στην αγορά εργασίας.

Ανακαλύψτε το παρατηρητήριο του e-ResLab Aegean: <https://reslab.aegean.gr>

QR Code:

Επικοινωνήστε μαζί μας στη διεύθυνση e-ResLab@aegean.gr ή με την Υπεύθυνη Επικοινωνίας Άννα Σαρούκου (annasaroukou@aegean.gr) ή τηλεφωνικά στο 2251036443. Μέλη και συνεργάτες του “e- ResLab Aegean”:

Γκιάλης Στέλιος, Γουρζής Κώστας, Δήμου Ιωάννης, Κανελλέας Άκης, Σαρούκου Άννα, Σερμπέζης Παύλος, Συκάς Γιώργος, Χιωτέλλης Γαβριήλ, Ψαρολόγος Δημήτρης.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ
UNIVERSITY OF THE
AEGEAN

¹⁵ Βάση Δεδομένων Eurostat, Δεδομένα Νεανικής Απασχόλησης. Διαθέσιμο στο:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/yth_empl_010_custom_10412522/default/table?lang=en

¹⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ενισχυμένες εγγυήσεις για τη νεολαία. Διαθέσιμο στο: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=el>